

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Obdo/65/2017
Identifikačné číslo spisu: 5114225460
Dátum vydania rozhodnutia: 30.05.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Katarína Pramuková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:5114225460.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: ČSOB Leasing, a.s., so sídlom Panónska cesta 11, 852 01 Bratislava, IČO: 35 704 713, zastúpeného JÁNSKÝ & PARTNERS s.r.o., advokátska kancelária, so sídlom Štúrova 13, 949 01 Nitra, IČO: 47 249 650, proti žalovaným: 1/ Ing. M. U., nar. XX. V. XXXX, bytom Y., 2/ Ing. V. U., nar. XX. M. XXXX, bytom Y., žalovaní 1/ a 2/ zastúpení advokátskou kanceláriou Právne centrum s.r.o., so sídlom Mýtina 42, 811 05 Bratislava, IČO: 36 698 873, o zaplatenie zmenkovej sumy 99 150,13 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 10CbZm/30/2014, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 29. marca 2017, č. k. 13CoZm/24/2016-232, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline z 29. marca 2017, č. k. 13CoZm/24/2016-232 a rozsudok Okresného súdu Žilina zo 7. júna 2016, č. k. 10CbZm/30/2014-174 zrušuje a vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Žilina (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom zo 7. júna 2016, č. k. 10CbZm/30/2014-174 žalobu žalobcu zamietol a uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť žalovaným 1/ a 2/ trovy konania vo výške 6 551,93 eur.

1.1. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalovaní 1/ a 2/ podpísali žalobcom predloženú zmenku z 2. júla 2008 ako blankozmenku v postavení avalistov zmenkového dlžníka - obchodnej spoločnosti CM COMFORTA, s.r.o. Na blankozmenke bola vyznačená mena „SKK“. Žalobca realizoval svoje právo na vyplnenie zmenky v čase, keď v Slovenskej republike už platila mena euro. Žalobca zmenku vyplnil tak, že v číselnej, i slovnej časti je zhodne uvedená suma 99 150,13, pričom v číselnej časti je zapísaný údaj o mene „EUR“, ale za týmto textom je ponechaný aj pôvodný údaj „SKK“. Okresný súd skonštatoval, že na zmenke bola predtlačaná mena „SKK“ bez akýchkoľvek zásahov, pričom v kolónke pre vyjadrenie zmenkovej sumy slovom je uvedený zmenkový údaj s menou euro. Požiadavka určitosti zmenkovej sumy sa vzťahuje nielen na číselné alebo slovné vyjadrenie peňažnej sumy uvedenej na zmenke, ale rovnako aj na menu, v ktorej má byť zmenka zaplatená. V čase vystavenia zmenky bola jedinou platnou menou na území Slovenskej republiky mena „SKK“. Podľa čl. III § 9a ods. 2 zákona č. 191/1950 Sb. zákona zmenkového a šekového (ďalej len „zmenkový zákon“

alebo „ZZŠ“) možno odo dňa zavedenia eura v Slovenskej republike na zmenky a šeky, ktoré znejú na slovenskú menu, vyznačiť zmenu slovenskej meny na euro.

1.2. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že spôsob doplnenia chýbajúceho údaju zmenkovej sumy do blankozmenky mal za následok uvedenie dvoch mien pri zmenkovej sume vyjadrenej číslom, kedy pri rukou písanej sume je uvedená mena „EUR“ pri súčasnom zachovaní predtlačenej meny v podobe „SKK“. Na údaj predtlačenej na zmenke nemožno hľadiť ako na nenapísaný, pričom nemožno aplikovať ustanovenie čl. I § 6 ods. 1 ZZŠ, nakoľko zákonná fikcia sa viaže na rozdielne údaje zmenkovej sumy a nie je možné ju rozširovať na rozporný údaj o mene. Podstatou formálno-právnej abstraktnosti zmenkového záväzku je formálna nezávislosť zmenkového záväzku na všetkých všeobecnoprávných skutočnostiach a z obsahu zmenky musí pre akúkoľvek osobu byť zrejmé, kedy, komu, akú zmenkovú sumu a v akej mene má zmenkový dlžník plniť zmenkovému veriteľovi.

1.3. Ďalej okresný súd uviedol, že na základe uvedenia duplicitného údaj o mene na zmenke nie je možné ustáliť, na akú menu zmenková suma znie a kedy bola zmenková suma s údajom o mene do zmenky doplnená. Obidva údaje o mene sú na zmenke rovnako hodnotné a žiadnemu z nich nemožno dať prednosť a ani ho nemožno považovať za nenapísaný. Napriek tomu, že ustanovenie čl. III § 9a ods. 2 ZZŠ umožňovalo vyznačiť na zmenke zmenu slovenskej meny na eurá, žalobca túto zmenu nevyznačil tak, aby zo zmenky jednoznačným spôsobom vyplývalo, ktorý text zmenky bol vystaviteľom zmenky podpísaný, prípadne následne doplnený. Zo zmenkového zákona nevyplýva pravidlo, podľa ktorého, ak nie je mena určená, jedná sa automaticky o menu miesta vystavenia alebo menu platobného miesta zmenky. Preto aj v prípade, ak by zmenka údaj o mene neobsahovala, jednalo by sa o neurčitý príkaz a zmenka by bola neplatná. Mena je tak esenciálnou súčasťou zmenky a pluralita meny požiadavke určitosti peňažnej sumy odporuje. Z predloženej zmenky vyplýva dátum jej vystavenia a dátum splatnosti zmenkovej sumy bez toho, aby z jej textu vyplývalo, kedy a akým spôsobom boli údaje doplnené. Zmenka tak obsahuje predtlačenej menu SKK a rukou uvedenú menu euro bez ďalších zrejmých súvislostí o tom, kedy boli údaje do zmenky zapísané, aby z obsahu zmenky bolo zjavné a určité, aká suma, v akej mene, prípadne akým kurzom bola do zmenkovej listiny uvedená.

1.4. Súd prvej inštancie skonštatoval, že ak žalobca nevyznačil na zmenke v súlade s ustanovením čl. III § 9a ods. 2 ZZŠ zmenu slovenskej koruny na eurá, sú na zmenke uvedené dve meny. Tento záver platí aj vtedy, ak mena SKK už nie je aktuálne platnou menou. Bolo totiž potrebné v súlade s platnou právnou úpravou vyznačiť zmenu meny spôsobom, ktorý nevzbudzuje pochybnosti o tom, ktorá mena má v čase doplnenia zmenkovej sumy platiť, napr. prečiarknutím meny SKK a uvedením doplnenej zmenkovej sumy v eurách. Z princípu prísnej formálnosti zmenky vyplýva aj prísny postup súdov pri posudzovaní platnosti zmenkovej listiny tak, aby obsah zmenky bol určitý, nevyvolávajúci akúkoľvek pochybnosť o právach a povinnostiach spojených s touto listinou. Opačný prístup by viedol k popretiu významu a podstaty zmenky ako cenného papiera. Pre výklad zmenkovej listiny je rozhodujúca samotná zmenková listina a iné okolnosti, na ktoré žalobca poukazoval, je možné zohľadniť len vtedy, pokiaľ by museli byť objektívne známe každej tretej osobe. Z dôvodu pluralitne uvedenej meny zmenkovej sumy posúdil súd prvej inštancie žalobcom predloženú zmenku ako neplatnú a žalobu ako nedôvodnú zamietol.

2. O odvolaní žalobcu rozhodol Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) rozsudkom z 29. marca 2017, č. k. 13CoZm/24/2016-232 tak, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil a uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť žalovaným 1/ a 2/ náhradu trov odvolacieho konania vo výške 753,20 eur.

2.1. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že jednou z obligatórnych náležitostí cudzej zmenky je v zmysle čl. I § 1 ZZŠ bezpodmienečný príkaz zaplatiť určitú peňažnú sumu. Druhou zložkou tejto obligatórnej náležitosti cudzej zmenky je vyjadrenie určitej peňažnej sumy, ktorá má byť na základe zmenky platená. Zmenkový peniaz musí byť vyjadrený vždy vo forme peňažného platobného záväzku, a to určením jeho sumy a meny, v ktorej sa má plnenie poskytnúť. V prípade určenia meny zákon neurčuje, na akú menu má zmenkový peniaz znieť, zmenka môže byť vystavená na akúkoľvek menu, musí však ísť o menu existujúcu. Ak vymedzenie zmenkového peniazu nie je zo zmenky jednoznačne zrejmé alebo ak sa jedná o údaj neurčitý, nedostatok tejto obligatórnej náležitosti spôsobuje neplatnosť zmenky ako takej. Z predloženej zmenky je zrejmé, že po doplnení o sumu peňažného záväzku vyjadrenú v mene euro zostal na zmenkovej listine nedotknutý pôvodne uvedený údaj „SKK“.

2.2. Krajský súd skonštatoval, že pri posudzovaní otázky vplyvu uvedenia dvoch mien peňažného

záväzku na platnosť zmenky ako takej je potrebné vychádzať z charakteru samotnej zmenky ako abstraktného, voľne prevoditeľného cenného papiera. Pri hodnotení naplnenia náležitostí zmenky vyžadovaných zákonom je možné vychádzať výlučne z textu zmenkovej listiny. Preto dospel v zhode so súdom prvej inštancie k záveru, že na zmenke predloženej žalobcom absentuje údaj určitého vymedzenia peňažnej sumy, ktorá má byť na základe tejto zmenky platená. Na zmenke je síce uvedená suma peňažného záväzku tak číslom, ako aj slovom, avšak mena peňažného záväzku je uvedená rozporne s uvedením meny euro a zároveň ponechaním predtlačenej označenia meny „SKK“.

2.3. Zároveň krajský súd skonštatoval, že žalobca ako osoba oprávnená na doplnenie vystavenej blankozmenky jednoznačne nevyjadril menu peňažného záväzku v zmysle ustanovenia čl. III § 9a ods. 2 ZZŠ tak, že by pôvodne predtlačená mena SKK bola z textu zmenkovej listiny vyškrtnutá. Postup, kedy žalobca do predtlačenej formulára zmenky znejúcej na menu SKK doplnil sumu peňažného záväzku uvedenú v mene euro, nie je možné považovať za vyznačenie zmeny slovenskej meny na euro, ak určenie peňažného záväzku v SKK zostalo po doplnení zmenky žalobcom zachované. Preto nie je možné aplikovať ani poslednú vetu ustanovenia čl. III § 9a ods. 2 ZZŠ, podľa ktorej sa vyznačená zmena považuje za súčasť pôvodného textu zmenky, keďže zo strany žalobcu nedošlo k vyznačeniu slovenskej meny na eurá, ale na zmenke zostala uvedená aj pôvodná mena SKK. Žalobcovi nič nebránilo, aby v súlade s ustanovením čl. III § 9a ods. 2 ZZŠ na predloženej zmenke vyznačil zmenu slovenskej meny na eurá. Odvolací súd sa vo svojom rozhodnutí stotožnil aj so záverom okresného súdu o nemožnosti aplikácie ustanovenia čl. I § 6 ods. 1 ZZŠ na rozporný údaj o mene, keďže zákonná fikcia podľa uvedeného ustanovenia sa viaže výlučne na rozpor medzi zmenkovou sumou uvedenou číselne a zmenkovou sumou vyjadrenou slovami.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal v zákonom stanovenej lehote dňa 5. júna 2017 žalobca dovolanie. Prípustnosť dovolania videl v ustanovení § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p., nakoľko rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá ešte nebola v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu vyriešená. Dovolateľ žiadal, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

3.1. Žalobca namietal, že zmenka bola vystavená v období pred zavedením meny euro na území Slovenskej republiky s tým, že obsahovala predtlačení údaj o mene nachádzajúci sa v časti určenej na dopísanie číselného vyjadrenia zmenkovej sumy, a to konkrétne údaj „SKK“, ktorá bola v čase vystavenia blankozmenky zákonným platidlom na území Slovenskej republiky. V čase, kedy bola blankozmenka doplnená na úplnú zmenku, žalobca musel zmenkovú sumu vyplniť na existujúci menu, t. j. na menu euro. Vyznačenie zmeny meny v súvislosti s prechodom na menu euro v Slovenskej republike nie je koncipované ako povinnosť, ale ako možnosť. Podľa dovolateľa zákon dáva bez ďalšieho možnosť vyznačiť na zmenke menu euro, čím sa táto zmena ako zákonom predpokladaný zásah do zmenky považuje za právne perfektnú. Táto zmena predstavuje súčasť pôvodného textu zmenky, pričom nemá žiadny vplyv na právne vzťahy súvisiace so zmenkou, a to ani na platnosť zmenky alebo na vznik, zmenu alebo zánik zodpovednosti za zaplatenie zmenkovej sumy po prepočte zo slovenskej meny na eurá. Pre vyznačenie zmeny meny na zmenke je postačujúce uvedenie zmenkovej sumy spoločne s menou EUR v číselnom a aj slovnom vyjadrení bez povinnosti iných zásahov do zmenky. Z tohto dôvodu nemôže obstať záver konajúcich súdov o rovnocennosti oboch mien. Priam v rozpore s právnou úpravou je záver, že žiadnemu z údajov meny nemožno dať prednosť, žiadny z nich nemožno opomenúť, alebo nemožno ho považovať za nenapísaný. Uvedené podľa dovolateľa vylučuje aj skutočnosť, že mena SKK už neexistuje a v prípade graficky rozdielneho uvedenia sumy s menou EUR oproti predtlačenej mene SKK pôjde o plnenie v mene EUR. Navyše ani samotný zákon nešpecifikuje spôsob, ako sa má zmena vyznačenia meny na zmenke vykonať.

3.2. Dovolateľ poukázal aj na znenie § 14 ods. 2 zákona č. 659/2007 Z. z. o zavedení meny euro v Slovenskej republike a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o zavedení meny euro“), podľa ktorého v prípade listinných cenných papierov neevidovaných v žiadnej evidencii a ani v registri cenných papierov stanovuje, že premena ich menovitej hodnoty zo slovenskej meny na eurá je účinná dňom vyznačenia menovitej hodnoty v eurách na príslušné listinné cenné papiere. Okamihom dopísania zmenkovej sumy v mene euro do blankozmenky tak došlo k vyznačeniu menovitej hodnoty v eurách a uvedeným okamihom došlo k zavŕšeniu vyznačenia premeny menovitej hodnoty z pôvodne predtlačenej slovenskej meny na eurá. Vyznačenie menovitej hodnoty v

eurách, ku ktorému došlo dopísaním zmenkovej sumy na eurá, nemá žiadny vplyv na platnosť zmenky ako cenného papiera a ani na práva a povinnosti, ktoré sú s ním spojené. Žalobca svoju dovoláciu argumentáciu oprel aj o záver z rozsudku Krajského súdu v Prešove zo 6. decembra 2012, sp. zn. 2CoZm/3/2012, v zmysle ktorého ak bola na zmenke vyznačená suma v euromene, nebráni účinnosti zmenky ani to, že v číselnej časti sa naďalej zachoval údaj o slovenskej korune, pričom zmenka je dostatočne určitá.

3.3. Žalobca zároveň uviedol, že predtlačенý údaj o mene „SKK“ je uvedený iba pri číselnom vyjadrení zmenkovej sumy a pri slovnom vyjadrení je uvedená len mena euro a preto podľa žalobcu prichádzala do úvahy aj analogická aplikácia ustanovenia čl. I § 6 ods. 1 ZZŠ. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti je dovolateľ toho názoru, že doplnená zmenka nemohla vyvolať rozumné pochybnosti o výške a mene zmenkovej sumy, a to nielen z pohľadu osôb, ktoré majú vedomosť o okolnostiach, za ktorých bola zmenka vystavená, ale tiež vo všeobecnosti, teda z pohľadu kohokoľvek. Opačný záver konajúcich súdov je tak podľa žalobcu nesprávny a neprijateľný.

4. Dňa 6. júla 2017 podal žalobca elektronicky a zároveň aj písomne podaním na pošte doplnenie dovolania.

4.1. Podľa dovolateľa rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky spočívajúcej v posúdení platnosti zmenky pôvodne vystavenej ako blankozmenka bez uvedenia zmenkovej sumy a dátumu splatnosti zmenky, ktorá bola následne po zavedení meny euro v Slovenskej republike o tieto údaje doplnená, pričom pri číselnom vyjadrení zmenkovej sumy bol okrem dopísaného údaj o mene „EUR“ ponechaný aj pôvodne predtlačенý údaj o mene „SKK“. Predmetná právna otázka nebola doposiaľ v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu vyriešená, a to aj s poukazom na potrebu aplikácie čl. III § 9a ods. 2 ZZŠ a s poukazom na ustanovenie § 14 ods. 2 zákona o zavedení meny euro.

4.2. Zároveň uviedol, že zmenka je abstraktný cenný papier, ktorý v sebe zahŕňa právo samé osebe. Pokiaľ má zmenka všetky náležitosti, je platná. Bezpodmienečný príkaz zaplatiť určitú sumu je obligatórnou náležitosťou cudzej zmenky. V prípade jej absencie je zmenka neplatná. Z predloženej zmenky je zrejmé, že táto obsahuje konkrétnu zmenkovú sumu vyjadrenú totožne slovom aj číslom. Keďže k vyplneniu zmenkovej sumy znejúcej na euro došlo až po zavedení meny euro, žalobca postupoval v súlade s čl. III § 9a ods. 2 ZZŠ a z vyjadrenia zmenkovej sumy jednoznačne vyplýva, že zmenková suma mala byť vyjadrená v eurách. V čase vyplnenia zmenky bol žalobca povinný vyplniť blankozmenku v platnej mene a nie už v neexistujúcej mene. Dovolateľ zároveň dodal, že za číselným údajom sumy je mena v eurách uvedená na prvom mieste, ktorá bola celá dopísaná rukou, pričom údaj „SKK“ je na zmenke zjavne predtlačенý a v danom prípade naň treba hľadieť ako na nenapísaný.

4.3. Žalobca opätovne zvýraznil, že žiadny predpis neurčuje, ako sa má zmena meny na zmenke vyznačiť. Zo zmenky je zrejmé, že ručne doplnená zmenková suma tak pri slovnom, ako aj pri číselnom vyjadrení znie na menu euro, pričom pri číselnom vyjadrení je mena „EUR“ uvedená hneď za sumou 99 150,13 takým spôsobom, že nie je možné dospieť k záveru, že na zmenke je uvedený duplicitný údaj o mene uvedený v EUR a SKK pri číselnom vyjadrení zmenkovej sumy. Zo spôsobu vypísania zmenky je naopak zrejmé, že táto bola vyplnená v mene euro. Za správny preto nemožno označiť záver súdov o tom, že obidva údaje o mene pri číselnom vyjadrení zmenkovej sumy sú na zmenke rovnako hodnotné a žiadnemu z nich nemožno dať prednosť a ani ho nemožno považovať za nenapísaný.

5. Žalovaní 1/ a 2/ vo vyjadrení k dovolaniu žalobcu z 15. augusta 2017 navrhli, aby dovolací súd dovolanie odmietol, alternatívne zamietol.

5.1. Vo svojom vyjadrení uviedli, že doplnenie dovolania žalobcu bolo doručené súdu prvej inštancie až po uplynutí lehoty na podanie dovolania, a preto na doplnenie právneho posúdenia veci, ktoré sa pokladá za nesprávne a uvedenie toho, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia, sa nemá prihliadať a dovolanie by sa malo hodnotiť ako podané bez splnenia podmienok uvedených v ustanovení § 432 ods. 2 C.s.p.

5.2. Zároveň mali žalovaní 1/ a 2/ za to, že o právnej otázke uvedenej žalobcom v dovolaní rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) uznesením z 15. decembra 2015, sp. zn. 2MOBdo/2/2014 tak, že mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora odmietol. Žalovaní sú toho názoru, že pokiaľ by išlo o dôležité právne posúdenie veci, o ktorom by mal dovolací súd opačný právny názor, tak by vo svojom uznesení vyjadril svoj nesúhlas s právnym posúdením súdu nižšej inštancie.

Preto podľa ich názoru nie je splnená podmienka prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p.

5.3. Zmenka je abstraktný, prísne formálny a prevoditeľný cenný papier. Jednou z náležitostí zmenky je bezpodmienečný prísľub zaplatiť peňažnú sumu. Okrem vyjadrenia peňažnej sumy je potrebné vyjadriť i menu, v ktorej má byť zmenková suma zaplatená. Zmenková suma musí byť uvedená v platnej a existujúcej mene v čase jej vystavenia, pričom nemôže obsahovať rozporné údaje meny. Na zmenke bol zachovaný pôvodne predtlačенý údaj o mene „SKK“ a žalobca nedokázal hodnoverne preukázať, kedy bol údaj o mene euro do blankozmenky doplnený. Na zmenke sú zapísané dve rovnocenné meny, z ktorých ani jednej nemožno dať prednosť. Označenie meny je uvedené vždy slovami a číslami je vyjadrená len samotná suma. Žalobca úmyselne zamieňa pojem „suma“ a pojem „mena“, aby zdôvodnil svoj nesprávny výklad ustanovení zmenkového zákona. Pokiaľ zákonodarca v ustanovení čl. III § 9a ods. 2 ZZŠ uviedol slovo zmena, tak mal jednoznačne na mysli, že doterajšia hodnota uvedená v mene „SKK“ bude nahradená novou sumou v mene euro, pričom zmena sa uskutočňuje takým spôsobom, že doterajšie znenie bude zneplatnené.

5.4. Pluralita meny na zmenke podľa žalovaných odporuje požiadavke určitosti peňažnej sumy. Rovnako sa žalovaní nestotožnili s tvrdením žalobcu, že pokiaľ je rukou dopísaná iná mena, ako je mena predtlačенá vo formulári, tak je nepochybne platná mena dopísaná. Pokiaľ by žalobca konal s bežnou obozretnosťou, tak by hrubo vytlačенú skratku „SKK“ prečiarkol alebo iným spôsobom zneplatnil. Peňažná suma totiž vyžaduje, aby bola určitá a nepripúšťa, aby údaj meny bol vyjadrený pluralitne, teda súčasne v eurách a aj v slovenských korunách. Preto, aj keď je pri slovnom údají zmenkovej sumy uvedená len mena euro, dostala sa zmenka do vnútorného rozporu. Samotným dopísaním novej meny do zmenky ešte nedochádza k vyznačeniu zmeny meny. Na zmenke sa teda nachádzajú dva vzájomne si konkurujúce údaje o mene pri číselnom vyjadrení zmenkovej sumy. Ani jeden z týchto údajov nie je významnejší ako druhý, žiadny z nich nie je možné opomenúť, alebo ho považovať za nenapísaný a žiadny z nich nemá prednosť. Tieto dva údaje uvedené súčasne majú za následok vnútorný rozpor zmenky a spôsobujú jej neplatnosť.

6. Najvyšší súd ako súd dovolací [podľa § 35 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „C.s.p.“)] po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané, zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.) bez nariadenia pojednávania dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je dôvodné.

7. Dovolací súd vzhľadom na námietku žalovaných 1/ a /2 o oneskorenosti podania doplnenia dovolania uvádza, že rozsudok odvolacieho súdu bol žalobcovi doručený dňa 5. mája 2017. Dovolanie podal žalobca dňa 5. júna 2017 a doplnenie dovolania dňa 6. júla 2017. Lehota na podanie dovolania je podľa ustanovenia § 427 ods. 1 C.s.p. dvojmesačná, ktorá plynie od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu (t. j. dovolateľovi). Lehoty určené podľa mesiacov sa končia uplynutím toho dňa, ktorý sa svojim označením zhoduje s dňom, keď nastala skutočnosť určujúca začiatok lehoty (§ 121 ods. 3 C.s.p.). Zároveň platí, že ak koniec lehoty pripadne na sobotu alebo deň pracovného pokoja, je posledným dňom lehoty najbližší nasledujúci pracovný deň (§ 121 ods. 4 C.s.p.). Posledný deň lehoty na podanie dovolania žalobcom pripadol na 5. júla 2017, ktorý je však dňom pracovného pokoja, preto v súlade s ustanovením § 121 ods. 4 C.s.p. bol posledný deň lehoty na podanie dovolania 6. júl 2017. Preto dovolací súd konštatuje, že žalobca podal doplnenie dovolania v lehote na podanie dovolania a predmetom dovolacieho prieskumu je tak nielen samotné dovolanie žalobcu, ale aj jeho doplnenie.

8. Podľa ustanovenia § 421 ods. 1 C.s.p. je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (písm. a/), ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (písm. b/) alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (písm. c/).

8.1. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C.s.p.).

8.2. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

9. Dovolateľ vyvodzoval prípustnosť podaného dovolania z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p., keďže rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

9.1. Uvedený dôvod prípustnosti dovolania predpokladá, že právnu otázku dovolací súd dosiaľ neriešil a je potrebné, aby ju ako najvyššia súdna autorita vyriešil. Právna úprava účinná od 1. júla 2016 dáva dovolaciemu súdu právomoc rozhodnúť o tom, či ide o otázku zásadného právneho významu, ktorá nebola dosiaľ riešená. Základným predpokladom prípustnosti dovolania je, že dovolací súd vo svojej rozhodovacej činnosti doposiaľ neposudzoval právnu otázku nastolenú dovolateľom (t. j. právne posúdenie veci odvolacím súdom, s ktorým dovolateľ nesúhlasí).

10. V rozhodovanej veci je právnou otázkou, „či je platná zmenka, ktorá bola vystavená ako blankozmenka bez uvedenia zmenkovej sumy a dátumu splatnosti zmenky, a ktorá bola následne po zavedení meny euro v Slovenskej republike o tieto údaje doplnená, pričom v číselnom vyjadrení zmenkovej sumy bol okrem dopísaného údaja o mene ‚EUR‘ ponechaný aj pôvodne predtlačенý údaj o mene ‚SKK‘, a to aj s poukazom na potrebu aplikácie čl. III § 9a ods. 2 ZZŠ a s poukazom na ustanovenie § 14 ods. 2 zákona o zavedení meny euro“.

11. K námietke žalovaných 1/ a 2/ o neprípustnosti dovolania žalobcu z dôvodu, že predmetná právna otázka mala byť predmetom odvolacieho prieskumu najvyšším súdom v uznesení z 15. decembra 2015, sp. zn. 2MOBdo/2/2014, dovolací súd uvádza, že v predmetnej veci najvyšší súd odmietol mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora ako procesne neprípustné, nakoľko žalobca, ktorý podal podnet na podanie mimoriadneho dovolania, opomenul účinne hájiť svoje práva, ktoré mu zákon poskytol v podobe podania tzv. zmätočného dovolania, opomenutie ktorého nemohlo byť nahradené mimoriadnym dovolaním. Z uvedeného je zrejmé, že v stranami uvádzanej veci najvyšší súd odmietol mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora výlučne z procesných dôvodov, v dôsledku čoho neposudzoval správnosť alebo nesprávnosť právnych záverov vyslovených v napadnutom rozhodnutí odvolacieho súdu.

11.1. Právna otázka nastolená dovolateľom v rozhodovanej veci tak nebola doposiaľ predmetom odvolacieho prieskumu, čím je splnená zákonná podmienka prípustnosti podaného dovolania podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p.

12. Pokiaľ ide o právnu otázku nastolenú dovolateľom, dovolací súd poukazuje na základný interpretačný princíp uplatňujúci sa pri výklade náležitostí zmenky, a to tzv. „rigor cambialis“ (zmenková prísnosť). Uvedený princíp sa prejavuje v tom, že súd má pri výklade textu zmenku postupovať formálne, nie však formalisticky.

12.1. Zároveň je nutné pri posudzovaní dovolateľom nastolenej právnej otázky prihliadať aj na ďalší z princípov zmenkového práva, a to „quod non est in cambio non est in mundo“, v zmysle ktorého pri výklade obsahu zmenkového záväzku možno vychádzať len zo zmenkovej listiny a nie je možné vziať do úvahy okolnosti, ktoré sa nedotýkajú priamo zmenky.

13. Jednou z obligatórnych náležitostí cudzej zmenky podľa čl. I § 1 bod 2 zmenkového zákona je bezpodmienečný príkaz zaplatiť určitú peňažnú sumu.

13.1. Nedostatok listiny v podobe absencie niektorej z obligatórnych náležitostí podľa čl. I § 1 ZZŠ sankcionuje zmenkový zákon v čl. 2 ods. 1 - okrem prípadov uvedených v odsekoch 2 až 4 predmetného ustanovenia - neplatnosťou cudzej zmenky.

13.2. Zároveň samotný zmenkový zákon v ustanovení čl. I § 6 upravuje dve výkladové pravidlá na zistenie obsahu zmenkovej listiny v časti zmenkovej sumy, v zmysle ktorých:

(I.) v prípade rozporu medzi číselným a slovným údajom je rozhodujúci slovný údaj a

(II.) v prípade uvedenia viacerých odlišných číselných údajov alebo viacerých odlišných slovných údajov je rozhodujúca najmenšia suma.

14. Pri riešení dovolateľom nastolenej otázky zároveň dovolací súd musí prihliadať na to, aby bol spor rozhodnutý spravodlivo, t. j. aby rozhodnutím súdu došlo k spravodlivému usporiadaniu vzťahov medzi stranami sporu (k tomu viď aj čl. 2 ods. 2 Základných princípov Civilného sporového poriadku).

15. Pokiaľ ide o doplnenie chýbajúcich údajov do zmenky v súlade s dohodou o vyplňovacom práve k zmenke platí, že zmenka sa doplnením chýbajúcich údajov stáva úplnou zmenkou s účinkami ex tunc ku dňu vystavenia zmenky (rovnako aj 5Obo/3/2008).

15.1. V prípadoch, kedy bola vystavená zmenka pôvodne ako blankozmenka do 31. decembra 2008 - kedy bola menou na území Slovenskej republiky Slovenská koruna -a na ktorých bola vo formulári zmenky predtlačaná mena ‚SKK‘ pri číselnom vyjadrení zmenkovej sumy, a ktoré boli doplnené až o zmenkovú sumu až po 1. januári 2009, však nemožno opomínať, že menou na území Slovenskej republiky bola mena euro.

15.2. Mena euro bola pritom platnou menou aspoň v jednom štáte aj pred 1. januárom 2009, preto môže zmenková suma na zmenke vystavenej na území Slovenskej republiky do 31. decembra 2008 znieť aj na menu euro.

16. Rovnako je pri posudzovaní obsahu zmenkovej listiny potrebné vychádzať z toho, akým spôsobom je zmenková suma uvedená na zmenke.

16.1. Pokiaľ je zmenková suma uvedená v rovnakej výške v mene euro tak v číselnom vyjadrení, ako aj v slovnom vyjadrení, a oddelene od tohto vyjadrenia zmenkovej sumy je pri jej číselnom vyjadrení ponechaný aj údaj o mene ‚SKK‘, nemožno automaticky dospieť k záveru, že by zmenková suma nebola vyjadrená určitým spôsobom.

16.2. Pre posúdenie obsahu zmenkovej listiny je nevyhnutné prihliadať aj na vnútornú štruktúru jej textu, pričom ak je v texte zmenkovej listiny uvedená totožná suma v mene euro, tak slovne, ako aj číselne, je nepochybné, že zmenková suma znie na menu euro, a že zmenková suma je vyjadrená určitým spôsobom. Na tomto závere nemení nič ani skutočnosť, že na zmenkovom formulári je pri číselnom vyjadrení zmenkovej sumy predtlačaná mena ‚SKK‘, ktorá bola v čase vystavenia zmenky zákonnou menou na území Slovenskej republiky.

17. Dovolací súd pri svojom rozhodovaní neopomína ani prechodné ustanovenie čl. III § 9a ods. 2 ZZŠ, v zmysle ktorého zmenky a šeky, ktoré znejú na slovenskú menu, sa odo dňa zavedenia eura v Slovenskej republike považujú za zmenky a šeky, ktoré znejú na eurá a sú splatné v eurách, a to v prepočte a so zaokrúhlením zmenkovej sumy alebo šekovej sumy zo slovenskej meny na eurá podľa konverzného kurzu a so zaokrúhlením na dve desatinné miesta na najbližší eurocent v súlade s pravidlami pre prechod zo slovenskej meny na euro, ktoré ustanovujú osobitné predpisy. Odo dňa zavedenia eura v Slovenskej republike možno na zmenky a šeky, ktoré znejú na slovenskú menu, vyznačiť zmenu slovenskej meny na eurá; ak je na zmenkách alebo šekoch uvedená zmenková suma alebo šeková suma, možno odo dňa zavedenia eura v Slovenskej republike vyznačiť na zmenky a šeky aj zmenu zmenkovej sumy a šekovej sumy zo slovenskej meny na eurá, a to v prepočte a so zaokrúhlením zmenkovej sumy alebo šekovej sumy podľa konverzného kurzu a so zaokrúhlením na dve desatinné miesta na najbližší eurocent v súlade s pravidlami pre prechod zo slovenskej meny na eurá, ktoré ustanovujú osobitné predpisy. Ak sa na zmenky a šeky, ktoré znejú na slovenskú menu, vyznačí zmena slovenskej meny na eurá alebo zmena zmenkovej sumy alebo šekovej sumy zo slovenskej meny na eurá v súlade s ustanovenými pravidlami pre prechod zo slovenskej meny na eurá, takto vyznačená zmena sa považuje za súčasť pôvodného textu zmenky alebo šeku, pričom to nemá nijaký vplyv na právne vzťahy súvisiace s príslušnou zmenkou alebo šekom, a to ani na platnosť zmenky alebo šeku a na vznik, zmenu alebo zánik zodpovednosti za zaplatenie zmenkovej sumy alebo šekovej sumy po prepočte zo slovenskej meny na eurá.

17.1. V zmysle citovaného zákonného ustanovenia sa zmenky znejúce na slovenskú menu od 1. januára 2009 považujú za zmenky, ktoré znejú na eurá a sú splatné v eurách, a to v prepočte a so zaokrúhlením zmenkovej sumy zo slovenskej meny na eurá podľa konverzného kurzu so zaokrúhlením na dve

desatinné miesta na najbližší eurocent. Citované ustanovenie zároveň umožnilo na zmenky, ktoré znejú na slovenskú menu, vyznačiť zmenu slovenskej meny (t. j. slovenskej koruny) na eurá, prípadne aj zmenu zmenkovej sumy zo slovenskej koruny na eurá. Uvedené zápisy na zmenke, t. j. vyznačenie zmeny meny zo slovenskej koruny na eurá a vyznačenie zmeny zmenkovej sumy zo slovenskej koruny na eurá sa považujú za súčasť pôvodného textu zmenky a nemajú vplyv na právne vzťahy medzi účastníkmi zmenkovo-právneho vzťahu, ich práva a povinnosti a ani na platnosť zmenky.

17.2. Predmetné prechodné ustanovenie však nebránilo tomu, aby v prípade, ak bola zmenka vystavená ako blankozmenka do 31. decembra 2008, bola po 1. januári 2009 doplnená o zmenkovú sumu priamo v mene euro bez ohľadu na skutočnosť, že zmenková listina mala podobu zmenkového formulára s predtlačenou menou ‚SKK‘ pri číselnom vyjadrení zmenkovej sumy.

18. Vychádzajúc z vyššie uvedeného a so zreteľom na dovolateľom vymedzenú právnu otázku dovolací súd konštatuje, že:

Požiadavke určitosti zmenkovej sumy ako podstatnej náležitosti cudzej zmenky podľa čl. I § 1 bod 2 ZZŠ vystavenej do 31. decembra 2008 pôvodne ako blankozmenka nebráni, ak je zmenková suma vyjadrená v totožnej výške číselne aj slovne v mene euro, a to ani v prípade, ak je iba pri číselnom vyjadrení zmenkovej sumy na formulári zmenky používanom v čase jej vystavenia predtlačená mena ‚SKK‘. V takom prípade nie je zmenka neplatná, keďže zmenková suma je vyjadrená určitým spôsobom v mene euro.

19. Vzhľadom na právne závery vyslovené vyššie dovolací súd konštatuje, že dovolateľ opodstatnene vytykal odvolaciemu súdu nesprávne právne posúdenie veci. Krajský súd dospel k nesprávnemu právnenému záveru, že žalobcom predložená zmenka vystavená dňa 2. júla 2008 je neplatná z dôvodu, že sa pri číselnom vyjadrení zmenkovej sumy nachádzala predtlačená mena ‚SKK‘, hoci zmenková suma bola číselne a aj slovne vyjadrená v mene euro v rovnakej výške (99 150,13 EUR - v číselnom vyjadrení a deväťdesiatdeväťtisíc stopäťdesiat Euro a 13/100). Dovolací súd má za to, že predmetná skutočnosť nezakladá neplatnosť zmenky.

20. Záverom dovolací súd uvádza, že jeho pozornosti neušiel odkaz odvolacieho súdu pri formulovaní záveru o neplatnosti zmenky na viaceré rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky (29Cdo/2352/2008, 29Cdo/427/2009 a 29Cdo/713/2011). Tieto rozhodnutia však na rozhodovanú vec neboli aplikovateľné pre odlišnosť právnych otázok, ktoré boli predmetom dovolacieho prieskumu, ako aj pre odlišnosti v skutkovom stave v predmetných konaniach v porovnaní so skutkovým stavom v rozhodovanej veci. Pre úplnosť dovolací súd uvádza nasledovné:

20.1. V rozhodnutí sp. zn. 29Cdo/2352/2008 bola predmetom posudzovania Najvyššieho súdu Českej republiky otázka, či sa jedná o rozporný údaj, ak je pri číselnom vyjadrení zmenkovej sumy uvedený údaj o mene ‚Kč‘ a pri slovnom vyjadrení je údaj o mene ‚korún‘, a dospel k záveru, že sa nejedná o rozporné údaje.

20.2. V rozhodnutí sp. zn. 29Cdo/427/2009 vyslovil Najvyšší súd Českej republiky právny záver, že zmenka napísaná v českom jazyku obsahujúca pri údají o zmenkovej sumy označenie meny ‚swiss francs‘, je neplatná.

20.3. V poslednom z uvedených rozhodnutí (t. j. v rozhodnutí vydanom v konaní vedenom pod sp. zn. 29Cdo/713/2011) bola predmetom konania otázka platnosti zmenky (so záverom o jej neplatnosti - pozn. dovolacieho súdu) v situácii, keď v číselnom vyjadrení zmenkovej sumy bola uvedená mena ‚Kčs‘ a v slovnom vyjadrení mena ‚Kč‘. Išlo teda o situáciu, kedy bola rozdielna mena uvedená v číselnom vyjadrení zmenkovej sumy v porovnaní s menou uvedenou v slovnom vyjadrení zmenkovej sumy. Zároveň v predmetnej veci boli všetky zmenky - ktoré boli predmetom konania - vystavené po 7. februári 1993 (20. septembra 1993), teda v čase, keď mena ‚Kčs‘ nebola platnou menou v žiadnom štáte.

21. Vzhľadom na to, že dovolateľ zároveň dôvodne namietal nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom vo vyriešení právnej otázky dovolacím súdom doposiaľ nevyriešenej (§ 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p.), najvyšší súd žalobcom napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1 C.s.p.). Keďže dôvody, pre ktoré bol zrušený rozsudok odvolacieho súdu, sa vzťahujú aj na rozsudok súdu prvej

inštancie a v prípade zrušenia výlučne rozsudku odvolacieho súdu by vzhľadom na nesprávnosť (a predčasnosť) právneho záveru súdu prvej inštancie o neplatnosti žalobcom predloženej zmenky bol odvolací súd povinný rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť, dovolací súd aj s prihliadnutím na zásadu hospodárnosti a rýchlosti konania (čl. 17 Základných princípov Civilného sporového poriadku) konštatuje, že nápravu nemožno dosiahnuť iba zrušením rozhodnutia odvolacieho súdu. Preto dovolací súd zrušil aj rozsudok súdu prvej inštancie (§ 449 ods. 2 C.s.p.) a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie (§ 450 C.s.p.).

22. V ďalšom konaní je súd prvej inštancie a odvolací súd viazaný právnym názorom dovolacieho súdu vysloveným v tomto uznesení (§ 455 C.s.p.).

23. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 C.s.p.).

24. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.